DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling)

21. oktober 1999 *

I sag C-430/98,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent P.J. Kuijper, og N. Yerrell, der er udstationeret som national ekspert ved Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos C. Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagnercentret, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Storhertugdømmet Luxembourg ved direktør P. Steinmetz, Afdelingen for Juridiske og Kulturelle Anliggender, Udenrigsministeriet, som befuldmægtiget, 5, rue Notre Dame, Luxembourg,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det fastslås, at Storhertugdømmet Luxembourg har tilsidesat de forpligtelser, som påhviler det i henhold til EF-traktaten, idet det ikke har vedtaget og/eller ikke har meddelt Kommissionen de nødvendige love og administrative bestemmelser for at efterkomme Rådets direktiv 94/45/EF af 22. september 1994 om indførelse af europæiske samarbejdsudvalg eller en

* Processprog: fransk.

procedure i fællesskabsvirksomheder og fællesskabskoncerner med henblik på at informere og høre arbejdstagerne (EFT L 254, s. 64), eller idet det ikke har sikret sig, at arbejdsmarkedets parter har fastsat de nødvendige bestemmelser ved overenskomst, og således ikke har truffet og/eller ikke har meddelt Kommissionen de nødvendige foranstaltninger til, at det kan garantere de med direktivet tilstræbte resultater,

har

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

sammensat af P.J.G. Kapteyn, som fungerende formand for Sjette Afdeling, og dommerne G. Hirsch og H. Ragnemalm (refererende dommer),

generaladvokat: P. Léger
justitssekretær: R. Grass,

på grundlag af den refererende dommers rapport,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 10. juni 1999,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 30. november 1998 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i henhold til EF-traktatens artikel 169 (nu artikel 226 EF) anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Storhertugdømmet Luxembourg har tilsidesat de forpligtelser, som påhviler det i henhold til EF-traktaten, idet det ikke har vedtaget og/eller ikke har meddelt Kommissionen de nødvendige love og administrative bestemmelser for at efterkomme Rådets direktiv 94/45/EF af 22. september 1994 om indførelse af europæiske samarbejdsudvalg eller en procedure i fællesskabsvirksomheder og fællesskabskoncerner med henblik på at informere og høre arbejdstagerne (EFT L 254, s. 64, herefter »direktivet«), eller idet det ikke har sikret sig, at arbejdsmarkedets parter har fastsat de nødvendige bestemmelser ved overenskomst, og således ikke har truffet og/eller ikke har meddelt Kommissionen de nødvendige foranstaltninger til, at det kan garantere de med direktivet tilstræbte resultater.

2 I henhold til direktivets artikel 14, stk. 1, skulle medlemsstaterne vedtage de nødvendige love og administrative bestemmelser for at efterkomme direktivet senest den 22. september 1996 eller sikre sig senest på denne dato, at arbejdsmarkedets parter fastsætter de nødvendige bestemmelser ved overenskomst, idet medlemsstaterne skal træffe alle nødvendige foranstaltninger til, at de til enhver tid kan garantere de med dette direktiv tilstræbte resultater. Medlemsstaterne skulle straks underrette Kommission herom.

3 Da Kommissionen den 16. januar 1997 ikke havde modtaget nogen meddelelse vedrørende de trufne foranstaltninger med henblik på at gennemføre direktivet i den luxembourgske retsorden og heller ikke rådede over nogen anden oplysning, som satte den i stand til at fastslå, at Storhertugdømmet Luxembourg havde opfyldt denne forpligtelse, indledte Kommissionen proceduren i henhold til traktatens artikel 169 og tilstillede den luxembourgske regering en skrivelse, hvori denne opfordredes til at fremsætte sine bemærkninger inden for en frist på to måneder.

4 Ved skrivelse af 18. februar 1997 fremsendte den luxembourgske regering til Kommissionen et lovforslag vedrørende direktivets gennemførelse og anførte, at forslaget var genstand for en drøftelse med arbejdsmarkedets parter og principielt kunne vedtages i begyndelsen af den følgende måned.

5 Ved skrivelse 2. maj 1997 meddelte den luxembourgske regering Kommissionen, at den ufortøvet kunne forelægge lovforslaget for parlamentet.

6 Da Kommissionen ikke trods denne forsikring blev underrettet om foranstaltninger til direktivets gennemførelse, fremsatte den den 22. april 1998 en begrundet udtalelse til Storhertugdømmet Luxembourg og opfordrede det til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at opfylde forpligtelserne i henhold til direktivet inden for en frist på to måneder fra udtalelsens meddelelse.

7 Da Kommissionen ikke modtog nogen yderligere oplysninger fra den luxembourgske regering om vedtagelsen af sådanne foranstaltninger, har den anlagt nærværende sag.

8 Den luxembourgske regering bestrider ikke, at direktivet ikke er blevet gennemført inden for den fastsatte frist. Regeringen har dog anført, at et lovforslag er blevet vedtaget den 19. januar 1999 og straks tilsendt erhvervsorganisationerne og Conseil d'État med henblik på udtalelse. Regeringen har tilføjet, at de luxembourgske virksomheder, som omfattes af direktivet, og som derfor skal oprette et europæisk samarbejdsudvalg — med en eller to undtagelser nær — er omfattet af frivillige overenskomster. Arbejdsmarkedets parter har altså gennemført de nødvendige bestemmelser ved overenskomst. Den luxembourgske regering har under disse omstændigheder anmodet Domstolen om at udsætte sagen.

9 Kommissionen har i replikken rettet indsigelser mod den luxembourgske regerings anmodning om, at sagen udsættes. Det forhold, at der foreligger et lovforslag med henblik på at gennemføre direktivet, er ganske vist et fremskridt i forhold til den tidligere situation, men Storhertugdømmet Luxembourg har stadig ikke vedtaget nogen endelig bestemmelse med henblik på direktivets gennemførelse. Kommissionen har videre anført, at med hensyn til overenskomster, som er blevet indgået af størstedelen af de pågældende luxembourgske virksomheder, er det Kommissionens opfattelse, at disse overenskomster ikke kan sikre en korrekt gennemførelse af direktivet, for så vidt som de er frivillige og ikke bindende. Det tilkommer derfor de luxembourgske myndigheder at træffe de nødvendige foranstaltninger til, at de til enhver tid kan garantere de med direktivet tilstræbte resultater og underrette Kommissionen herom.

10 Det fastslås indledningsvis, at der ikke foreligger nogen grund til at udsætte sagen.

11 Det må fastslås, at de nødvendige foranstaltninger til at gennemføre direktivet korrekt og fuldstændigt ikke er blevet vedtaget inden for den fastsatte frist.

12 Desuden må det fastslås, at den luxembourgske regering selv har erkendt, at de af arbejdsmarkedets parter indgåede overenskomster ikke omfatter alle de af direktivet omfattede virksomheder. Desuden har de luxembourgske myndigheder ikke truffet alle de nødvendige foranstaltninger til, at de til enhver tid kan garantere de med direktivet tilstræbte resultater, således som det er foreskrevet i direktivets artikel 14, stk. 1.

13 Det må følgelig fastslås, at Storhertugdømmet Luxembourg har tilsidesat de forpligtelser, som påhviler det i henhold til direktivet, idet det ikke har vedtaget de nødvendige love og administrative bestemmelser for at efterkomme direktivet, eller idet det ikke har sikret sig, at arbejdsmarkedets parter har fastsat de

nødvendige bestemmelser ved overenskomst, og således ikke har truffet de nødvendige foranstaltninger til, at det kan garantere de med direktivet tilstræbte resultater.

Sagens omkostninger

14 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at Storhertugdømmet Luxembourg tilpligtes at betale sagens omkostninger, og Storhertugdømmet Luxembourg har tabt sagen, bør det pålægges at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Sjette Afdeling)

1) **Storhertugdømmet Luxembourg har tilsidesat de forpligtelser, som påhviler det i henhold til Rådets direktiv 94/45/EF af 22. september 1994 om indførelse af europæiske samarbejdsudvalg eller en procedure i fællesskabsvirksomheder og fællesskabskoncerner med henblik på at informere og høre arbejdstagerne, idet det ikke har vedtaget de nødvendige love og admini-**

strative bestemmelser for at efterkomme direktivet, eller idet det ikke har sikret sig, at arbejdsmarkedets parter har fastsat de nødvendige bestemmelser ved overenskomst, og således ikke har truffet de nødvendige foranstaltninger til, at det kan garantere de med direktivet tilstræbte resultater.

2) **Storhertugdømmet Luxembourg betaler sagens omkostninger.**

Kapteyn Hirsch Ragnemalm

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 21. oktober 1999.

R. Grass

Justitssekretær

J.C. Moitinho de Almeida

Formand for Sjette Afdeling